

U S M E R N E N I E

generálnej riaditeľky sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky k postupu v konaniach podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny

Číslo:

Bratislava, 26. mája 2020

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

(1) Predmetom tohto usmernenia je určenie postupu štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) a Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) v konaniach podľa ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“), ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2020, pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania lesohospodárskych činností.

(2) Účelom právnej úpravy zákona č. 543/2002 Z. z. účinnej od 1. januára 2020 je predovšetkým

- a) **zabezpečiť účinnejšie uplatňovanie záujmov ochrany prírody a krajiny v chránených územiach osobitne v národných parkoch**, ktoré podľa zákona č. 543/2002 Z. z. predstavujú územia, kde je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti a kde cieľom je zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov vrátane zabezpečenia nerušeného priebehu prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia,
- b) **zabezpečiť náležité uplatňovanie smerníc Európskej únie v oblasti ochrany prírody**, a to smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“), a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (ďalej len „smernica o ochrane vtáctva“) **za účelom ochrany biotopov európskeho významu a biotopov druhov európskeho významu v územiach európskej sústavy chránených území Natura 2000** (ďalej len „územie sústavy Natura 2000“).

(3) Európska komisia v súčasnosti vedie proti Slovenskej republike konanie vo veci porušenia povinností vyplývajúcich z článku 6 ods. 2 a 3 v spojení s článkom 7 smernice o ochrane biotopov a z článku 4 ods. 1 a 4 smernice o ochrane vtáctva z dôvodu, že Slovenská republika nezabránila poškodzovaniu biotopov hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus*) v dôsledku ťažby dreva a iných lesohospodárskych opatrení, čo malo za následok zhoršenie stavu populácie tohto druhu európskeho významu.

(4) Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) dňa 13.04.2018 schválilo **program záchrany hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus*) na roky 2018 – 2022**. Prioritným strategickým cieľom tohto programu záchrany je zastaviť stratu vhodných biotopov hlucháňa hôrneho, ktorá je zapríčinená predovšetkým veľkoplošnou asanačnou ťažbou a vytvoriť tak kľúčový predpoklad pre zastavenie klesajúceho trendu stavu populácií tohto druhu. Existujúca sústava chránených území, ktorej súčasťou je prevažná väčšina lokalít výskytu hlucháňa hôrneho na Slovensku, v súčasnosti nezabezpečuje dostatočnú ochranu vhodných biotopov tohto druhu. Uvedené sa týka aj chránených vtáčích území, ktoré v prípade hlucháňa hôrneho v súčasnosti neplnia účel, pre ktoré boli vyhlásené, t. j. zabezpečenie priaznivého stavu jeho biotopov a zabezpečenie podmienok jeho prežitia a rozmnožovania.

(5) Ochrana biotopov hlucháňa hôrneho je dôležitá aj z toho hľadiska, že vytvára „ochranný dáždnik“ nad radou ďalších vzácnych a ohrozených druhov horských lesov. Stav a vývoj jeho populácie je zároveň indikátorom stavu ekosystémov, v ktorých sa prirodzene vyskytuje. Pre dlhodobé zabezpečenie priaznivého stavu vhodných biotopov hlucháňa hôrneho je najlepšou formou manažmentu bezzásahový režim, ktorý zabezpečuje vhodné podmienky aj v prípade, že na lokalite došlo k disturbancii. Nevyhnutné je predovšetkým zabezpečiť zachovanie biotopov, ktoré tvoria zachovalé porasty s vhodnou vekovo a druhovo-priestorovou štruktúrou. Ide najmä o lesné porasty nad 80 rokov so zníženým korunovým zápojom a vyvinutým podrastom. Komplexy vzájomne prepojených vhodných biotopov by mali mať veľkosť minimálne 1 400 ha.

(7) Na základe uvedeného je nevyhnutné, aby **ŠOP SR** v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. **zasielala na okresné úrady podnety za účelom zabezpečenia ochrany vhodných biotopov hlucháňa hôrneho najmä v územiach sústavy Natura 2000, ktoré boli vyhlásené za účelom jeho ochrany, a aby okresné úrady bezodkladne po obdržaní podnetu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. vydávali oznámenia o začatí konania a súčasne aj predbežné opatrenia, na základe ktorých obmedzia alebo zakážu vykonávanie činností, ktorými môže dôjsť k negatívnemu ovplyvneniu hlucháňa hôrneho a jeho biotopov.** Uvedené sa týka tak konaní podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., ako aj konaní podľa § 13 ods. 6 a 7, § 14 ods. 6 až 8, § 26 ods. 5 a § 104g ods. 10 a 11 zákona č. 543/2002 Z. z.

(8) **Grafické znázornenie postupu pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania ťažby a opatrení na ochranu lesa v konaniach podľa § 13 ods. 6 a 7, § 14 ods. 6 až 8, § 26 ods. 5 a § 104g ods. 10 a 11 zákona č. 543/2002 Z. z. je uvedené v prílohe č. 1.**

Čl. 2

K § 13 ods. 6, § 14 ods. 6, § 15 ods. 4

Obmedzenie, zákaz a určenie podmienok vykonania náhodnej ťažby v území s 2. až 4. stupňom ochrany

(1) Podľa § 13 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa môže náhodná ťažba,¹⁾ pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste,²⁾ v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma.

(2) Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa môže náhodná ťažba, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody. Orgán ochrany prírody rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa náhodná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma.

(3) Podľa § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. na vykonanie náhodnej ťažby na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 až 8 rovnako.

(4) Okresný úrad, ktorý je podľa § 68 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. príslušným orgánom ochrany prírody na konanie podľa § 13 ods. 6 a § 14 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z., má povinnosť obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky vykonania náhodnej ťažby vždy, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma. **Predmety ochrany** sú pre jednotlivé kategórie chránených území vo všeobecnosti vymedzené v ustanoveniach § 17 až 27 zákona č. 543/2002 Z. z. spravidla ako ekosystémy, biotopy európskeho národného významu a biotopy národného významu alebo biotopy druhov európskeho významu alebo druhov národného významu, pričom tieto sú ďalej špecifikované v príslušnej dokumentácii ochrany prírody a krajiny.

(5) Slovné spojenie „ak si to vyžaduje predmet ochrany“ znamená, že je nutné zohľadniť, či činnosťou môže byť predmet ochrany územia, čo i len potenciálne negatívne

¹⁾ Náhodná ťažba je podľa § 22 ods. 1 a ods. 2 písm. c) zákona č. 326/2005 Z. z. proces zahrňujúci vyznačovanie stromov určených na výrub, technologickú prípravu pracoviska, výrub stromov a sústred'ovanie dreva na odvoznú miesto ako súčasť opatrení na ochranu lesa podľa § 28 ods. 1 písm. a) až c) a i) zákona č. 326/2005 Z. z. alebo opatrení spojených s odstraňovaním následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch.

²⁾ Porast je podľa § 2 písm. v) zákona č. 326/2005 Z. z. základná jednotka priestorového rozdelenia lesa alebo jej časť so skutočnou výmerou, pre ktorú sa vyhotovuje opis porastu v programe starostlivosti o lesy.

ovplyvnený, a to aj v kontexte cieľov ochrany územia. Pokiaľ takýto negatívny vplyv nie je možné vylúčiť, je v zmysle zásady prevencie a predbežnej opatrnosti nutné náhodnú ťažbu obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jej vykonania. **Ciele ochrany** podobne ako predmety ochrany sú spravidla špecifikované v dokumentácii ochrany prírody a krajiny týkajúcej sa chránených území a ich ochranných pásiem. Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny je však potrebné posudzovať z hľadiska aktuálneho stavu s ohľadom na skutočnosť, že ciele definované v projektoch ochrany chránených území už nemusia zodpovedať cieľom, ktoré pre jednotlivé kategórie chránených území vymedzuje zákon č. 543/2002 Z. z., resp. nemusia zodpovedať návrhom území európskeho významu alebo návrhom chránených vtáčích území.

(6) V prípade území sústavy Natura 2000 je nutné zohľadniť ustanovenie § 28 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z., podľa ktorého je cieľom ochrany území Natura 2000 umožniť zachovať, a ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav biotopov európskeho významu, biotopov druhov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov v ich prirodzenom areáli, resp. § 28 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z., podľa ktorého využívanie týchto území je podriadené zachovaniu alebo zlepšeniu stavu druhov a biotopov, pre ochranu ktorých boli tieto územia zaradené do národného zoznamu alebo vyhlásené za chránené územia. V prípade národných parkov je nutné zohľadniť ustanovenia § 19 ods. 2 a 4 zákona č. 543/2002 Z. z., ktoré stanovujú spôsob hospodárenia v lesoch v nadväznosti na cieľ ochrany národných parkov, ktorým je zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov vrátane zabezpečenia nerušeného priebehu prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia národného parku.

(7) Orgán ochrany prírody rozhoduje o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby **v poraste, v ktorom sa plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá**. Uvedené znamená, že obmedzenie, zákaz alebo určenie podmienok náhodnej ťažby sa uplatňuje aj vo vzťahu k porastom, kde dôvody na vznik náhodnej ťažby nevznikli, ale možno ich vznik len predpokladať do budúcnosti. Z uvedeného je zrejmé, že ustanovenie zákona č. 543/2002 Z. z., na základe ktorého orgán ochrany prírody rozhoduje o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby, má predovšetkým preventívny charakter a **prostredníctvom jeho uplatnenia by sa mali nastaviť podmienky ochrany na vopred identifikovanom území, ktoré môže zahŕňať celý porast, resp. skupiny porastov alebo vybrané ekologicko-funkčné priestory v rámci chráneného územia**, a to aj v rámci jedného rozhodnutia.

(8) Na rozdiel od ustanovenia § 13 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z., ktoré sa uplatňuje v rámci **2. stupňa ochrany, v zmysle ustanovenia § 14 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z.**, ktoré sa uplatňuje v území s 3. stupňom ochrany a v nadväznosti na ustanovenie § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. aj v území so 4. stupňom ochrany, má okresný úrad pôsobnosť náhodnú ťažbu v prípade nevyhnutnosti aj zakázať. Vzhľadom na skutočnosť, že obmedzenie náhodnej ťažby nie je zákonom č. 543/2002 Z. z. ničím limitované, možno dospieť k rovnakému výsledku tak obmedzením, ako aj zákazom náhodnej ťažby. „**V prípade nevyhnutnosti**“ znamená, že negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany chráneného územia nie je v konkrétnom prípade možné vylúčiť len obmedzením ťažby v určitom rozsahu, ale je nutné uplatniť zákaz ťažby.

Čl. 3

K § 13 ods. 7, § 14 ods. 7, § 15 ods. 4

Postup pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby v území s 2. až 4. stupňom ochrany

(1) Podľa § 13 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. *orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak náhodná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, [§ 23 ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z.] oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.*

(2) Podľa § 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. *orgán ochrany prírody oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu organizácie ochrany prírody. Ak náhodná ťažba bola ohlásená podľa osobitného predpisu, oznámi začatie konania najneskôr do 10 dní od jej ohlásenia. Orgán ochrany prírody súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.*

(3) Podľa § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. *na vykonanie náhodnej ťažby na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 až 8 rovnako.*

(4) Predpokladom pre začatie konania o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby je zaslanie podnetu ŠOP SR, resp. jej miestne príslušnej organizačnej zložky na okresný úrad, ktorý je podľa § 68 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. príslušným orgánom ochrany prírody na konanie podľa § 13 ods. 7 a § 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. ŠOP SR v podnete navrhne obmedzenie, zákaz alebo určenie podmienok náhodnej ťažby. Za obmedzenie náhodnej ťažby je treba považovať limitovanie rozsahu náhodnej ťažby najmä z hľadiska miesta jej vykonania alebo objemu. V rámci podmienok vykonania náhodnej ťažby je možné najmä určiť spôsob vykonávania náhodnej ťažby alebo časové podmienky jej vykonania.

(5) **Podnet ŠOP SR** adresovaný na okresný úrad musí okrem určených obmedzení, zákazov alebo podmienok vykonávania náhodnej ťažby predovšetkým špecifikovať vymedzenie dotknutého územia, kde sa budú uplatňovať obmedzenia, zákazy a podmienky vykonávania náhodnej ťažby, ako aj zdôvodnenie určeného obmedzenia, zákazov a podmienok vykonávania náhodnej ťažby s ohľadom na predmet ochrany územia a identifikované potencionálne negatívne vplyvy činnosti. ŠOP SR pri podávaní podnetu nie je viazaná skutočnosťou, či nastali dôvody vzniku náhodnej ťažby, a preto v rámci podaného podnetu môže vopred riešiť podmienky ochrany konkrétnej časti chráneného územia alebo jeho ochranného pásma bez ohľadu na to, či vykonanie náhodnej ťažby bolo ohlásené podľa § 23

ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 326/2005 Z. z.“), resp. v akom rozsahu bola náhodná ťažba ohlásená.

(6) **Podnetom ŠOP SR je príslušný okresný úrad** v zmysle § 65a ods. 2 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. **viazaný**, t. j. je povinný bezodkladne na základe predloženého podnetu ŠOP SR

- a) zaslať obhospodarovateľovi lesa oznámenie o začatí správneho konania o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonávania náhodnej ťažby,
- b) vydať predbežné opatrenie, ktorým náhodnú ťažbu obmedzí, zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; na vydanie predbežného opatrenia sa podľa § 81 ods. 2 písm. m) zákona č. 543/2002 Z. z. nevzťahujú ustanovenia správneho poriadku s výnimkou ustanovení o miestnej príslušnosti.

(7) Podstatnou náležitosťou **oznámenia o začatí konania** je vymedzenie predmetu konania. Toto je potrebné vymedziť všeobecne, t. j. bez bližšej špecifikácie uviesť, že okresný úrad oznamuje začatie konania o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby podľa § 13 ods. 7 alebo § 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v určenom poraste, ktorý sa nachádza v chránenom území alebo jeho ochrannom pásme. Oznámenie o začatí konania okresný úrad zasiela spoločne s predbežným opatrením. **Vzory oznámenia o začatí konania a predbežného opatrenia podľa § 13 ods. 7 a § 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. sú uvedené v prílohách č. 2 a 3.**

(8) Po doručení oznámenia o začatí konania a predbežného opatrenia účastníkovi konania je okresný úrad povinný v zmysle § 82 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. **zverejniť oznámenie o začatí správneho konania** na svojej internetovej stránke. Po uplynutí lehoty, v rámci ktorej sa do konania môžu prihlásiť iní účastníci konania, okresný úrad v súlade s ustanovením § 33 ods. 2 správneho poriadku **oboznámi účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia** (podnet ŠOP SR alebo iné podklady, ak také má k dispozícii), prípadne tiež uvedie, aké úkony v konaní uskutočnil, a určí účastníkom konania lehotu, v rámci ktorej sa môžu k podkladom rozhodnutia vyjadriť.

(9) Je na zvážení okresného úradu, či v konaní nariadi aj ústne pojednávanie. Toto sa v zmysle § 21 ods. 1 správneho poriadku uskutočňuje, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Zákon č. 543/2002 Z. z. uskutočnenie ústneho pojednávania nevyžaduje, pričom okresný úrad by mal mať dostatočne objasnený stav veci na základe podkladov od ŠOP SR. Pokiaľ okresný úrad nenariadi ústne pojednávanie, je možné oznámenie o začatí konania spojiť s oboznámením s podkladmi rozhodnutia. Ak sa však do konania prihlásia ďalší účastníci konania, je potrebné dodatočne oboznámiť s podkladmi rozhodnutia aj týchto.

(10) Po zistení skutočného stavu veci a vysporiadaní sa s námietkami účastníkov konania okresný úrad **vydáva rozhodnutie v súlade so správnym poriadkom.** Okresný úrad môže v rozhodnutí určiť aj obmedzenia, zákazy alebo podmienky vykonávania činnosti, ktoré sú nad rámec tých, ktoré sú uvedené v podnete ŠOP SR, mal by však rešpektovať rozsah konania vymedzený v oznámení o začatí konania. Pokiaľ až počas konania zistí, že rozsah konania je potrebné rozšíriť aj o iné porasty, mal by vydať nové oznámenie o začatí konania,

ako aj predbežné opatrenie. Ak orgán ochrany prírody v rozhodnutí obmedzí obhospodarovateľa lesa nad rámec vydaného predbežného opatrenia, vo vydanom rozhodnutí môže v súlade s ustanovením § 55 ods. 2 správneho poriadku vylúčiť odkladný účinok odvolania.

(11) V ustanovení § 13 ods. 7 druhej vete a § 14 ods. 7 druhej vete zákona č. 543/2002 Z. z. je upravený postup, ktorý sa týka **náhodnej ťažby, ktorá je ohlasovaná** podľa § 23 ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z. **Orgány ochrany prírody a ŠOP SR sú o tejto náhodnej ťažbe informovaní**

- a) prostredníctvom informačného systému lesného hospodárstva, ak je náhodná ťažba ohlásená prostredníctvom tohto systému, alebo
- b) bezodkladne, najneskôr najbližší pracovný deň, orgánom štátnej správy lesného hospodárstva, ak je náhodná ťažba ohlásená písomne.

(12) Z dôvodu zabezpečenia efektívnej ochrany chráneného územia, ako aj odbúrania nadmernej administratívnej záťaže by **ŠOP SR mala z vlastného podnetu vopred identifikovať porasty, v ktorých je náhodnú ťažbu potrebné obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jej vykonania ešte predtým ako vzniknú dôvody na náhodnú ťažbu a následne predložiť podnet na okresný úrad.** Pokiaľ tak vopred neurobí, je nutné, aby v rámci zákonných lehôt posúdila náhodnú ťažbu, ktorá je ohlásená. Nakoľko **obhospodarovateľ lesa je podľa § 23 ods. 10 zákona č. 326/2005 Z. z. povinný zdržať sa výkonu náhodnej ťažby**, na vykonanie ktorej sa nevyžaduje súhlasné stanovisko ŠOP SR podľa § 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z., **len v priebehu 10 dní od doručenia jej ohlásenia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva**, je nutné, aby ŠOP SR predložila podnet na okresný úrad čo najskôr, aby tento oznámil začatie konania a vydal predbežné opatrenie v lehote do 10 dní od doručenia ohlásenia. Určená desaťdňová lehota je procesnou lehotou, ktorej uplynutie nezbučuje okresný úrad povinnosti vydať na základe podnetu ŠOP SR oznámenie o začatí konania a predbežné opatrenie, pokiaľ naďalej existujú dôvody na ich vydanie.

(13) **ŠOP SR pri predkladaní podnetu na okresný úrad nie je limitovaná rozsahom ohlásenej náhodnej ťažby a teda je oprávnená vo svojom podnete navrhnúť obmedzenie, zákaz alebo podmienky vykonávania náhodnej ťažby aj pre celý porast, resp. skupinu porastov vrátane porastov, kde náhodná ťažba nebola ohlásená.** Aj napriek tomu, že okresný úrad má vedomosť o ohlásenej ťažbe na základe prístupu k informačnému systému lesného hospodárstva, v zmysle § 13 ods. 7 a § 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. koná až po doručení podnetu ŠOP SR.

(14) **V území so 4. stupňom ochrany sa v zmysle § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. postupuje rovnako ako v území s 3. stupňom ochrany.** Okresný úrad v oznámení o začatí konania o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby v území so 4. stupňom ochrany alebo v predbežnom opatrení, ktorým sa obmedzuje, zakazuje alebo určujú podmienky vykonania náhodnej ťažby v území so 4. stupňom ochrany, uvádza, že koná, resp. rozhoduje podľa „§ 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z.“.

Čl. 4

K § 26 ods. 5

Postup pri obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby a iných opatrení na ochranu lesa v chránenom vtáčom území

(1) Podľa § 26 ods. 5 druhej vety zákona č. 543/2002 Z. z. *na vykonanie náhodnej ťažby a opatrení na ochranu lesa [§ 28 zákona č. 326/2005 Z. z.] v chránenom vtáčom území, v ktorom platí iný ako piaty stupeň ochrany, sa primerane vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 a 7.*

(2) Ustanovenia § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. sa uplatňujú nielen na územia s 3. a 4. stupňom ochrany, ale rovnako aj na chránené vtáčie územia. Pokiaľ sa podnet ŠOP SR týka chráneného vtáčieho územia s iným ako 5. stupňom ochrany, okresný úrad v rámci svojich úkonov v konaní, resp. pri rozhodovaní uvádza, že koná alebo rozhoduje podľa „§ 13 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 26 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z.“, resp. podľa „§ 13 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 26 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z.“.

(3) Na rozdiel od úpravy § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. týkajúcej sa 3. stupňa ochrany **možno v chránenom vtáčom území obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky vykonávania nielen náhodnej ťažby, ale aj iných opatrení na ochranu lesa**, ktoré je obhospodarovateľ lesa povinný vykonávať podľa § 28 zákona č. 326/2005 Z. z. vrátane napríklad aplikácie chemických látok. Podrobnosti o opatreniach na ochranu lesa sú upravené v ustanoveniach § 41 až 46 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a ochrane lesa v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MP SR č. 453/2006 Z. z.“).

Čl. 5

K § 14 ods. 8, § 15 ods. 4

Vydávanie stanoviska k vykonaniu náhodnej ťažby v území s 2. až 4. stupňom ochrany a v chránenom vtáčom území

(1) Podľa § 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z. *náhodnú ťažbu, ktorou môže vzniknúť holina³⁾ s výmerou viac ako 0,3 ha, možno na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, vykonať len na základe súhlasného stanoviska organizácie ochrany prírody alebo v rozsahu a za podmienok určených v rozhodnutí podľa odseku 6. Organizácia ochrany prírody vydá súhlasné stanovisko k náhodnej ťažbe, ak jej vykonanie nie je v rozpore s predmetom ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma, najneskôr do 10 dní*

³⁾ Holina je podľa § 20 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. lesný pozemok alebo jeho časť podľa § 3 ods. 1 písm. a), b) alebo písm. g), na ktorom lesný porast zanikol vplyvom pôsobenia škodlivých činiteľov alebo bol odstránený úmyselnou ťažbou [§ 22 ods. 2 písm. a)], mimoriadnou ťažbou [§ 22 ods. 2 písm. b)], náhodnou ťažbou [§ 22 ods. 2 písm. c)] alebo lesný pozemok určený na zalesnenie.

od oznámenia náhodnej ťažby, inak predloží orgánu ochrany prírody podnet na začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania náhodnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania podľa odseku 7.

(2) Podľa § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. *na vykonanie náhodnej ťažby na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 6 až 8 rovnako.*

(3) Na vydanie stanoviska k náhodnej ťažbe je podľa § 65a ods. 2 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. príslušná ŠOP SR. ŠOP SR vydáva stanovisko k náhodnej ťažbe

- a) podľa § 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z., **ak ide o náhodnú ťažbu vykonávanú v území s 3. a 4. stupňom ochrany, ktorou môže vzniknúť holina s výmerou viac ako 0,3 ha,**
- b) podľa § 23 ods. 10 zákona č. 326/2005 Z. z., **ak ide o náhodnú ťažbu vykonávanú v území s 2. až 4. stupňom ochrany a v chránenom vtáčom území, ktorá je ohlasovaná podľa § 23 ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z.**

(4) **Stanovisko ŠOP SR podľa § 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z.** sa vyžaduje nielen v prípade, ak sa náhodná ťažba má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 ha, ale aj v prípade, ak sa má náhodná ťažba vykonať na ploche s výmerou menšou ako 0,3 ha, pričom dôsledkom jej vykonania je vznik holiny s výmerou viac ako 0,3 ha. Vykonanie náhodnej ťažby bez súhlasného stanoviska ŠOP SR podľa 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z. je priestupkom, resp. iným správny deliktom podľa § 92 ods. 1 písm. zp) zákona č. 543/2002 Z. z., resp. § 90 ods. 3 písm. m), za ktorý je možné uložiť sankciu.

(5) Účelom vydávania **stanoviska ŠOP SR podľa § 23 ods. 10 zákona č. 326/2005 Z. z.** je zabezpečiť, aby obhospodarovateľ lesa mohol vykonať náhodnú ťažbu v skoršom termíne ako 10 dní od ohlásenia náhodnej ťažby. Vykonanie náhodnej ťažby bez tohto stanoviska ŠOP SR alebo v rozpore s týmto stanoviskom nie je priestupkom alebo iným správny deliktom podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

(6) ŠOP SR vydáva stanovisko k náhodnej ťažbe na základe žiadosti obhospodarovateľa lesa alebo na základe ohlásenia náhodnej ťažby podľa § 23 ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z. Na vydanie stanoviska k náhodnej ťažbe sa podľa § 81 ods. 2 písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z. nevzťahuje správny poriadok.

(7) V stanovisku k náhodnej ťažbe sa **ŠOP SR vyjadruje, či s vykonaním náhodnej ťažby súhlasí alebo nesúhlasí.** Stanovisko k náhodnej ťažbe ohlásenej podľa § 23 ods. 7 až 9 zákona č. 326/2005 Z. z. ŠOP SR vydáva najneskôr do 10 dní od ohlásenia. Stanovisko obsahuje aj odôvodnenie vydaného súhlasu alebo nesúhlasu. ŠOP SR adresuje stanovisko obhospodarovateľovi lesa a na vedomie ho zasiela okresnému úradu.

(8) **Súhlasné stanovisko ŠOP SR vydá, len ak vykonaním náhodnej ťažby nie je negatívne ovplyvnený predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma** a teda nevyžaduje si obmedzenie, zákaz alebo určenie podmienok vykonania činnosti (viď čl. 2 tohto usmernenia). V rámci súhlasného stanoviska je možné

špecifikovať náhodnú ťažbu, ku ktorej ŠOP SR vydáva súhlas z hľadiska miesta, rozsahu alebo spôsobu jej vykonania.

(9) V nadväznosti na ustanovenie § 28 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. ŠOP SR musí náhodnú ťažbu posúdiť aj z hľadiska vplyvov na územie sústavy Natura 2000, pričom nemôže vydať súhlasné stanovisko k náhodnej ťažbe, ak nemožno preukázateľne vylúčiť pravdepodobnosť jej významného vplyvu na toto územie, či už samostatne alebo v kombinácii s iným plánom, programom alebo projektom. S uvedenou skutočnosťou by sa ŠOP SR mala vysporiadať v rámci odôvodnenia vydaného súhlasného stanoviska.

(10) **Pokiaľ ŠOP SR vydá k náhodnej ťažbe nesúhlasné stanovisko, súčasne podá podnet na okresný úrad na začatie konania o obmedzení, zákaze alebo určení podmienok vykonania náhodnej ťažby** (viď čl. 3 tohto usmernenia). Pokiaľ je na okresný úrad zaslané súhlasné stanovisko ŠOP SR k náhodnej ťažbe, tento už v uvedenej veci ďalej nekoná.

(11) Pri vydávaní stanoviska k náhodnej ťažbe v území so 4. stupňom ochrany ŠOP SR v zmysle § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. postupuje rovnako ako je tomu v prípade náhodnej ťažby v území s 3. stupňom ochrany. ŠOP SR v stanovisku uvádza, že ho vydáva podľa „§ 14 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 15 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z.“.

Čl. 6

K § 104g ods. 10 a 11

Obmedzenie, zákaz a určenie podmienok vykonania úmyselnej ťažby v území sústavy Natura 2000

(1) Podľa § 104g ods. 10 zákona č. 543/2002 Z. z. *ustanovenia § 14 ods. 6 a 7 prvej a tretej vety sa rovnako vzťahujú aj na vykonanie úmyselnej ťažby⁴⁾ v území európskej sústavy chránených území s iným ako piatym stupňom ochrany, ak súčasťou vyjadrenia podľa § 9 ods. 1 písm. m) k programu starostlivosti o lesy nebolo odborné stanovisko podľa § 28 ods. 4 v znení účinnom od 1. januára 2015 do 31. decembra 2019, podľa ktorého táto činnosť nebude mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv.*

(2) Podľa § 104g ods. 11 zákona č. 543/2002 Z. z. *organizácia ochrany prírody (§ 65a) najneskôr do 31. decembra 2020 posúdi vplyv úmyselnej ťažby podľa schválených programov starostlivosti o lesy podľa odseku 10 na územia európskej sústavy chránených území a v rámci tejto lehoty predloží orgánu ochrany prírody podnet na vydanie rozhodnutia podľa § 14 ods. 6 a 7, ak vykonaním takejto ťažby hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, alebo predloží orgánu ochrany prírody podnet na podanie žiadosti na zmenu*

⁴⁾ *Úmyselná ťažba je podľa § 22 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 326/2005 Z. z. proces zahrňujúci vyznačovanie stromov určených na výrub, technologickú prípravu pracoviska, výrub stromov a sústredžovanie dreva na odvozné miesto podľa programu starostlivosti o lesy, a to pri výchove lesa ako výchovná ťažba a pri obnove lesa ako obnovná ťažba.*

programu starostlivosti o lesy za účelom zapracovania opatrení na vylúčenie takéhoto negatívneho vplyvu do programu starostlivosti o lesy.

(3) Ustanovenia § 14 ods. 6 a ods. 7 prvej a tretej vety zákona č. 543/2002 Z. z. sa rovnako vzťahujú aj na vykonanie úmyselnej ťažby v územiach sústavy Natura 2000 (s iným ako 5. stupňom ochrany), ktorými sú územia európskeho významu a chránené vtáčie územia. Uvedené znamená, že:

- a) v území Natura 2000 sa môže úmyselná ťažba, pri ktorej hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany územia, vykonať len v určenom rozsahu a za určených podmienok, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody, ktorým je okresný úrad,
- b) okresný úrad rozhodne o obmedzení alebo v prípade nevyhnutnosti zákaze vykonania úmyselnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania v poraste, v ktorom sa úmyselná ťažba plánuje vykonať alebo v ktorom sa jej vykonanie predpokladá, ak si to vyžaduje predmet ochrany dotknutého chráneného územia alebo jeho ochranného pásma,
- c) okresný úrad oznámi začatie konania o obmedzení alebo zákaze vykonania úmyselnej ťažby alebo určení podmienok jej vykonania na základe podnetu ŠOP SR,
- d) okresný úrad súčasne s oznámením o začatí konania vydá predbežné opatrenie, ktorým úmyselnú ťažbu obmedzí, v prípade nevyhnutnosti zakáže alebo určí podmienky jej vykonania; predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.

(4) Vyššie uvedený postup sa **neuplatňuje v prípadoch**, ak v rámci konania o schvaľovaní programu starostlivosti o lesy bolo k návrhu programu starostlivosti o lesy podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2015 do 31. decembra 2019 vydané odborné stanovisko orgánu ochrany prírody, podľa ktorého úmyselná ťažba vykonávaná podľa programu starostlivosti o lesy nebude mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom, programom alebo projektom na toto územie významný vplyv. Na účely identifikovania týchto prípadov je nutné, aby **okresné úrady v sídle kraja bezodkladne informovali ŠOP SR o programoch starostlivosti o lesy, ku ktorým takéto odborné stanoviská vydali, resp. nevydali**. Uvedenú informáciu je potrebné zaslať aj na MŽP SR

(5) Pre ŠOP SR sa ustanovuje povinnosť **posúdiť platné programy starostlivosti o lesy z hľadiska ich vplyvu na územia sústavy Natura 2000**, a to najneskôr do 31. decembra 2020. V rámci tejto lehoty je ŠOP SR povinná

- a) predložiť okresnému úradu podnet na vydanie rozhodnutia podľa § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z., ak vykonaním ťažby hrozí negatívne ovplyvnenie predmetu ochrany chráneného územia, alebo
- b) predložiť okresnému úradu v sídle kraja podnet na podanie žiadosti na zmenu programu starostlivosti o lesy za účelom zapracovania opatrení na vylúčenie negatívneho vplyvu ťažby na predmet ochrany chráneného územia do programu starostlivosti o lesy.

(6) Na účely posúdenia vplyvov úmyselnej ťažby podľa programov starostlivosti o lesy, ktoré sa uplatňujú v územiach sústavy Natura 2000, a ku ktorým nebolo vydané odborné stanovisko podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom od 1. januára 2015 do 31. decembra 2019, je potrebné, aby ŠOP SR vypracovala formuláre k hodnoteniu vplyvov programov starostlivosti o lesy na územia sústavy Natura 2000, ktoré budú podkladom pre

postup v zmysle § 104g ods. 11 zákona č. 543/2002 Z. z. V rámci tohto zhodnotenia je nutné zohľadniť súčasný stav biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu a ich biotopov v príslušných územiach sústavy Natura 2000. Posúdenie vplyvov úmyselnej ťažby podľa programov starostlivosti o lesy je potrebné vykonať priebežne so zameraním sa na najviac ohrozené lokality, osobitne lokality s vhodnými biotopmi hlucháňa hôrneho.

(7) ŠOP SR ako aj okresné úrady v súvislosti s obmedzovaním, zákazom alebo určovaním podmienok vykonávania úmyselnej ťažby v územiach sústavy Natura 2000 postupujú rovnako ako v prípade náhodnej ťažby (vid' čl. 2 a 3 tohto usmernenia). Podnet ŠOP SR na začatie konania podľa § 14 ods. 7 prvej vety zákona č. 543/2002 Z. z. sa môže týkať tak náhodnej, ako aj úmyselnej ťažby a v prípade chránených vtáčích území aj iných opatrení na ochranu lesa. Okresný úrad by mal rozhodnutím obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky vykonávania úmyselnej ťažby nielen na obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy, ale aj bez časového obmedzenia.

(8) Pokiaľ sa podnet ŠOP SR týka úmyselnej ťažby, okresný úrad v rámci svojich úkonov v konaní, resp. pri rozhodovaní uvádza, že koná alebo rozhoduje podľa „§ 14 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 104g ods. 10 zákona č. 543/2002 Z. z.“, resp. podľa „§ 14 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v spojení s § 104g ods. 10 zákona č. 543/2002 Z. z.“.

Čl. 7

Vzt'ah k iným konaniam podľa zákona č. 543/2002 Z. z., ktoré súvisia s obmedzením alebo zákazom vykonávania lesohospodárskych činností

(1) Orgány ochrany prírody majú pôsobnosť obmedziť alebo zakázať lesohospodárske činnosti nielen v zmysle ustanovení § 13 ods. 6 a 7 a § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z., ale aj v zmysle ustanovení § 4 ods. 2, § 8 ods. 1 a 3, § 50 ods. 5 alebo § 68 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. Pokiaľ orgán ochrany prírody už začal v zmysle týchto ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. konanie o obmedzení alebo zákaze lesohospodárskych činností a súčasne aj vydal predbežné opatrenie, ŠOP SR okresnému úradu podnet na začatie konania podľa § 13 ods. 6 a 7 a § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. už nepredkladá a okresný úrad ďalšie konanie v tej istej veci nevedie. Tým nie je dotknutá možnosť, aby orgán ochrany prírody a krajiny oznámil začatie konania o obmedzení alebo zákaze lesohospodárskych činností na základe viacerých ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z., ak je to v konkrétnom prípade dôvodné.

(2) Od konaní o obmedzení alebo zákaze činností, ktoré sa začínajú z podnetu orgánu ochrany prírody, je potrebné rozlišovať konania, ktoré sa začínajú na základe žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej predchádza upozornenie orgánu ochrany prírody (konanie o vydaní súhlasu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. a konanie o vydaní súhlasu podľa § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z.). Tieto konania sa taktiež môžu týkať aj lesohospodárskych činností, pričom ich účelom je, obdobne ako v prípade konaní podľa § 13 ods. 6 a 7 a § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z., predísť (vid' slovné spojenie „môže dôjsť“) negatívne ovplyvneniu záujmov ochrany prírody a krajiny, konkrétne poškodeniu alebo zničeniu biotopov európskeho významu, biotopov národného významu alebo biotopov druhov

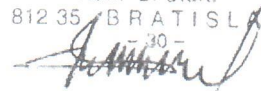
európskeho významu alebo významnému rušeniu druhov európskeho významu v územiach sústavy Natura 2000 alebo aj mimo nich, či už tým, že sa na základne zhodnotenia vplyvov činnosti na záujmy ochrany prírody a krajiny v dotknutej lokalite určia vo vydanom súhlase také podmienky vykonávania činnosti, ktoré negatívne vplyvy činnosti eliminujú, alebo tým, že k činnosti súhlas nebude vydaný.

(3) Vydaniu súhlasu podľa § 6 ods. 2 a § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. musí predchádzať upozornenie orgánu ochrany prírody, pričom orgán ochrany prírody je povinný upozornenie vydať vždy, ak nemožno vylúčiť možnosť, že činnosťou dôjde k poškodeniu alebo zničeniu dotknutých biotopov alebo významnému rušeniu dotknutých druhov. Upozornenie môže vydať tak okresný úrad, ako aj okresný úrad v sídle kraja, ak zistí dôvod na jeho vydanie, resp. na základe podnetu ŠOP SR, ktorým je v zmysle § 65a ods. 2 písm. i) zákona č. 543/2002 Z. z. viazaný. Upozornenie však orgán ochrany prírody **nevydáva v prípadoch, ak bolo už začaté konanie podľa zákona č. 543/2002 Z. z. vo veci obmedzenia alebo zákazu danej činnosti** (vid' napr. konanie podľa § 13 ods. 6 a 7 alebo § 14 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z.).

Čl. 8 Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
Nám. L. Štúra 1
812 35 BRATISLAVA

Mgr. Katarína Butkovská
generálna riaditeľka sekcie
ochrany prírody, biodiverzity a krajiny